

Γ. Κονδύλη & Όθωνος 1, Μαρούσι | 210 61 24 000
www.akadimos.gr | fb:@akadimos.marousi | tw:@Akadimos

Εισηγητής : Λαμπρόπουλος Θεοδόσης

Ημερομηνία:16.10.21

Διαγώνισμα στη Νεοελληνική Γλώσσα

Α' Γυμνασίου

ΘΕΜΑ 1^ο

Κορυτσά, 10 Ιουνίου 1937

Καλή μου Μίνα,

Χάρηκα πάρα πολύ για το γράμμα σου, που μου ήρθε σήμερα το πρωί. 2α)Σε λίγο θα πάτε στην Αίγινα και τότε θα έχεις καιρό να μου γράφεις περισσότερο. 2β)Θα σου γράφω κι εγώ. Εδώ, μόλις τώρα άρχισε το καλοκαίρι. Έρχεται αργά, γιατί, φαντάζομαι, ο κόσμος δεν το αγαπά πολύ. Οι κυρίες για να προφυλαχτούν από τον ήλιο κρατούν ομπρέλες της βροχής κατάμαυρες και οι κύριοι μοιάζουν πάρα πολύ κατσούφηδες, επειδή κάνει λίγη ζέστη. 2γ)Εγώ λυπούμαι που δεν έχει θάλασσα για να κάμω το πρώτο μου μπάνιο. Πηγαίνω όμως μακρινούς περιπάτους μ' ένα φίλο που είναι δυο φορές πιο μακρύτες από εμένα και γελά με μια ψιλή ψιλή φωνίτσα«Χι, χι, χι» όλη την ώρα. Την άλλη φορά βρήκαμε ένα βουνό που ήταν όλο βουσσινί, πολύ όμορφο. Το περίεργο είναι όμως ότι και τα' αρνιά που βοσκούσαν πάνω σ' εκείνο το βουνό ήταν βουσσινιά και ο βοσκός.

Σ' ευχαριστώ που μου έστειλες τα ποιήματα. Τα έδειξα σ' ένα παιδάκι που μου φέρνει φράουλες, κάθε πρωί. 2δ)Κάτι φράουλες μεγάλες σα βερίκοκα. Τ' όνομα του είναι Τάκης Μαλικοκός, έχει μια σουβλερή μυτίτσα, πολύ έξυπνο, θα είναι πάνω κάτω στην ηλικία σου. Αλλά ξέρει λίγα ελληνικά και αναγκάστηκα να του τα μεταφράσω. Τον διασκέδασαν πάρα πολύ. Τώρα το μεσημέρι ήρθε πάλι και μου έφερε ένα δικό του ποίημα. Μου είπε να σου το στείλω. Το μεταφράζω και αυτό. [...] Γεια σου, Μίνα, τη Δευτέρα θα σου στείλω γραμματόσημα από την Φλώρινα.

Σε φιλώ
Γιώργος

1. Να βρείτε στο παραπάνω κείμενο τον πομπό, το δέκτη και το μέσο – διαυλο επικοινωνίας του μηνύματος.

μονάδες 3

2. Να χαρακτηρίσετε τις υπογραμμισμένες προτάσεις ως προς τα συστατικά τους (απλές, ελλειπτικές, σύνθετες, επαυξημένες) και ως προς την ποιότητά τους (καταφατικές ή αρνητικές).

μονάδες 3

ΘΕΜΑ 2^ο

Η διάρθρωση της κοινωνίας των κρατών της αρχαίας Μεσοποταμίας παρουσιάζει πολλές ομοιότητες με την αντίστοιχη της αρχαίας Αιγύπτου. Κι εδώ στην κορυφή της κοινωνικής ιεραρχίας και της εξουσίας βρισκόταν ο κληρονομικός βασιλιάς. Η δύναμη του ήταν απεριόριστη, ζούσε σε μεγαλόπρεπα ανάκτορα και ήταν περιστοιχισμένος από ένα πλήθος αυλικών. Την τάξη των προνομιούχων αποτελούσαν ευγενείς, αξιωματούχοι, του κράτους και οι ιερείς. Την μάζα του απλού λαού αποτελούσαν οι ελεύθεροι γεωργοί, οι τεχνίτες των πόλεων και όσοι ασχολούνταν με το εμπόριο. Τέλος, και στη Μεσοποταμία υπήρχαν πολλοί δούλοι, κυρίως αιχμάλωτοι πολέμου.

μονάδες 4

3. **Να εντοπίσετε στην παραπάνω παράγραφο την δομή της (θεματική πρόταση, λεπτομέρειες, πρόταση κατακλείδα).**

μονάδες 3

4. **Να γράψετε έναν πλαγιότιτλο ο οποίος να περιέχει το νόημα της παραγράφου.**

μονάδα 1

ΘΕΜΑ 3^ο – ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Να στείλετε μια επιστολή, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε έναν φίλο σας παρουσιάζοντας του, τις νέες προκλήσεις και δυσκολίες που αντιμετωπίσατε κατά τις πρώτες σας ημέρες στο Γυμνάσιο. Στην επιστολή αυτή να αναφερθείτε, ποιες ακριβώς ήταν οι δυσκολίες, αλλά και να περιγράψετε τις σκέψεις και τα συναισθήματά σας για αυτές. (Περίπου 200 λέξεις)

μονάδες 10

Θέματα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Με τα μαγικά πάντα μάτια, με το πολύβουο, γεμάτο μέλι και μέλισσες μυαλό, μ' ένα κόκκινο μάλλινο σκούφο στο κεφάλι και τσαρουχάκια με κόκκινες φούντες στα πόδια, ένα πρωί κίνησα, μισό χαρούμενος, μισό αλαφιασμένος, και με κρατούσε ο πατέρας μου από το χέρι. Η μητέρα μου είχε δώσει ένα κλωνί βασιλικό να τον μυρίζουμαι, λέει, να παίρνω κουράγιο, και μου κρέμασε το χρυσό σταυρουλάκι της βάφτισής μου στο λαιμό.

— Με την ευχή του Θεού και με την ευχή μου..., μουρμούρισε και με κοίταξε με καμάρι. 'Ήμουν σαν ένα μικρό καταστολισμένο σφαγάρι κι ένιωθα μέσα μου περφάνια και φόβο· μα το χέρι μου ήταν σφηνωμένο βαθιά μέσα στη φούχτα του πατέρα μου κι αντρειευόμουν. Πηγαίναμε, πηγαίναμε, περάσαμε τα στενά σοκάκια, φτάσαμε στην εκκλησιά του Αϊ-Μηνά, στρίψαμε, μπήκαμε σ' ένα παλιό χτίρι, με μια φαρδιάν αυλή, με τέσσερις μεγάλες κάμαρες στις γωνιές κι ένα κατασκονισμένο πλατάμι στη μέση. Κοντοστάθηκα, δείλιασα· το χέρι μου άρχισε να τρέμει μέσα στη μεγάλη ζεστή φούχτα.

Ο πατέρας μου έσκυψε, άγγιξε τα μαλλιά μου, με χάδεψε· τινάχτηκα· ποτέ δε θυμόμουν να μ' έχει χαδέψει· σήκωσα τα μάτια και τον κοίταξα τρομαγμένος. Είδε πως τρόμαξα, τράβηξε πίσω το χέρι του:

— Εδώ θα μάθεις γράμματα, είπε, να γίνεις άνθρωπος· κάμε το σταυρό σου.

Ο δάσκαλος πρόβαλε στο κατώφλι· κρατούσε μια μακριά βίτσα και μου φάνηκε άγριος, με μεγάλα δόντια, και κάρφωσα τα μάτια μου στην κορφή του κεφαλιού του να δω αν έχει κέρατα· μα δεν είδα, γιατί φορούσε καπέλο.

— Ετούτος είναι ο γιος μου, του 'πε ο πατέρας μου.

Ξέμπλεξε το χέρι μου από τη φούχτα του και με παρέδωσε στο δάσκαλο.

— Το κρέας δικό σου, του 'πε, τα κόκαλα δικά μου· μην τον λυπάσαι, δέρνε τον, κάμε τον άνθρωπο.

— Έγνοια σου, καπετάν Μιχάλη· έχω εδώ το εργαλείο που κάνει τους ανθρώπους, είπε ο δάσκαλος κι έδειξε τη βίτσα.

Από το Δημοτικό Σκολεϊό απομένει ακόμα στη θύμησή μου ένας σωρός παιδικά κεφάλια, κολλητά το ένα πλάι στο άλλο, σαν κρανία· τα πιο πολλά θα 'χουν γίνει κρανία. Μα απάνω από τα κεφάλια αυτά απομένουν μέσα μου θάνατοι οι τέσσερις δάσκαλοι. [...]

Στην Τετάρτη Τάξη βασίλευε και κυβερνούσε ο Διευθυντής του Δημοτικού. Κοντοπίθαρος, μ' ένα γενάκι σφηνωτό, με γκριζα πάντα θυμωμένα μάτια, στραβοπόδης. «Δε θωράς, μωρέ, τα πόδια του», λέγαμε ο ένας στον άλλο σιγά να μη μας ακούσει, «δε θωράς, μωρέ, πώς τυλιγαδίζουν τα πόδια του; και πώς βήχει; Δεν είναι Κρητικός». Μας είχε έρθει σπουδασμένος από την Αθήνα κι είχε φέρει, λέει, μαζί του τη Νέα Παιδαγωγική. Θαρρούσαμε πως θα 'ταν καμιά νέα γυναίκα και την έλεγαν Παιδαγωγική· μα όταν τον αντικρίσαμε για πρώτη φορά ήταν ολομόναχος· η Παιδαγωγική έλειπε, θα 'ταν σπίτι. Κρατούσε ένα μικρό στριφτό βούρδουλα, μας έβαλε στη γραμμή κι άρχισε να βγάζει λόγο. Έπρεπε, λέει, ό,τι μαθαίναμε να το βλέπαμε και να το αγγίζαμε ή να το ζωγραφίζαμε σ' ένα χαρτί γεμάτο κουκκίδες. Και τα μάτια μας τέσσερα· αταξίες δε θέλει, μήτε γέλια, μήτε φωνές στο διάλειμμα· και σταυρό τα χέρια. Και στο δρόμο, όταν δούμε παπά, να του φιλούμε το χέρι. «Τα μάτια σας τέσσερα, κακομοίρηδες, γιατί αλλιώς, κοιτάχτε εδώ!», είπε και μας έδειξε το βούρδουλα. «Δε λέω λόγια, θα δείτε έργα!» Κι αλήθεια είδαμε· όταν κάναμε καμιά αταξία ή όταν δεν ήταν στα κέφια του, μας ξεκούμπωνε, μας κατέβαζε τα πανταλονάκια και μας έδερνε κατάσαρκα με το βούρδουλα· κι όταν βαριόταν να ξεκουμπώσει, μας έδινε βουρδουλιές στ' αυτιά, ωσότου έβγαινε αίμα.

Μια μέρα έδεσα κόμπο την καρδιά μου, σήκωσα το δάχτυλο:

— Πού είναι, κυρ δάσκαλε, ρώτησα, η Νέα Παιδαγωγική; γιατί δεν έρχεται στο σκολεϊό; Τινάχτηκε από την έδρα, ξεκρέμασε από τον τοίχο το βούρδουλα.

— Έλα εδώ, αυθάδη, φώναξε, ξεκούμπωσε το πανταλόνι σου.

Βαριόταν να το ξεκουμπώσει μόνος του.

— Να, να, να, άρχισε να βαράει και να μουγκρίζει.

Είχε ιδρώσει, σταμάτησε.

— Να η Νέα Παιδαγωγική, είπε, κι άλλη φορά σκασμός!

Ήταν όμως και πονηρούτσικος ο σύζυγος της Νέας Παιδαγωγικής. Μια μέρα μας λέει: «Αύριο θα σας μιλήσω για το Χριστόφορο Κολόμβο, πώς ανακάλυψε την Αμερική. Μα για να καταλάβετε καλύτερα, να κρατάει καθένας σας κι από ένα αυγό· όποιος δεν έχει αυγό, ας φέρει βούτυρο!».

ΘΕΜΑ 1^ο

1. Να αποτυπώσετε σύντομα το βασικό θέμα του κειμένου
2. Να χωρίσετε το κείμενο σε ενότητες

μονάδες 5

ΘΕΜΑ 2^ο

3. Να εντοπίσετε μια περιγραφή, μια αφήγηση και ένα σημείο του κειμένου στο οποίο υπάρχει διάλογος.

4. Να βρείτε τον τόπο και το χρόνο που διαδραματίζεται το έργο του Καζαντζάκη «Νέα Παιδαγωγική»

μονάδες 5

ΘΕΜΑ 3^ο

5. Να αναφέρετε και να σχολιάσετε τις παιδαγωγικές αντιλήψεις του δασκάλου της Τετάρτης Τάξης του Δημοτικού προς τους μαθητές και να αναλύσετε τις διαφορές των παιδαγωγικών μεθόδων της τότε εποχής με την σημερινή. Να παρουσιάσετε τις απόψεις σας σε ένα κείμενο 120 περίπου λέξεων.

μονάδες 10

ΑΚΑΔΗΜΕΙΟΝ